

Spis treści

Wykaz skrótów	21
Wstęp	23
Część pierwsza CZĘŚĆ OGÓLNA	
ROZDZIAŁ I. Ogólne wiadomości o prawie zobowiązań	25
1. Miejsce zobowiązań w prawie cywilnym i źródła prawa zobowiązań	25
1. Czym charakteryzuje się prawo zobowiązań jako dział prawa cywilnego?	25
2. Jakie cechy odróżniają prawo zobowiązań od innych działów prawa cywilnego?	25
3. Jakie źródła prawa zobowiązań można wymienić?	26
4. Czym są Zasady Europejskiego Prawa Kontraktów?	27
5. Jakie znaczenie mają zwyczaj i prawo zwyczajowe?	28
6. Czy prawo zobowiązań ma jednolitą strukturę?	29
2. Zobowiązanie	29
7. Czym jest zobowiązanie?	29
8. Jaka jest treść zobowiązania i czym jest wierzytelność?	30
9. Czym jest dług?	31
10. Na czym polega rozszerzona skuteczność wierzytelności?	31
11. Co rozumiemy przez pojęcie „odpowiedzialność”?	32
12. Na czym polega odpowiedzialność osobista dłużnika?	32
13. Co to jest ograniczona odpowiedzialność osobista?	33
14. Kiedy mamy do czynienia ze zobowiązaniem niezupełnym?	33
15. Na czym polega odpowiedzialność rzeczowa?	34
16. W jaki sposób powstaje stosunek zobowiązaniowy?	35

ROZDZIAŁ II. Świadczenie	37
1. Pojęcie świadczenia	37
1. Na czym polega świadczenie i co jest jego przedmiotem?	37
2. Jaki charakter prawny ma świadczenie?	38
2. Treść świadczenia	38
3. Jaką postać może przybrać zachowanie dłużnika?	38
4. W jaki sposób można ustalić świadczenie i jakie są podstawy do określenia świadczeń przyszłych?	39
5. Dlaczego świadczenie musi być możliwe do wykonania?	40
6. Czym charakteryzują się świadczenia w zobowiązaniach rezultatu i w zobowiązaniach starannego działania?	41
3. Rodzaje świadczeń	42
7. Jakie są cechy charakterystyczne świadczeń w zobowiązaniach przemiennych?	42
8. Co to jest zobowiązanie z upoważnieniem przemiennym?	43
9. Czym są świadczenia uboczne i jakie ich rodzaje można wyróżnić?	43
10. Jakie są cechy charakterystyczne świadczeń jednorazowych?	45
11. Czym charakteryzują się świadczenia okresowe i świadczenia ciągłe?	45
12. Co to jest zobowiązanie ciągłe?	46
13. Na czym polega świadczenie oznaczone co do gatunku i świadczenie oznaczone co do tożsamości?	47
14. Czym różnią się świadczenia podzielne od świadczeń niepodzielnych?	48
4. Świadczenia pieniężne i odsetki	48
15. Co to jest pieniądz i jakie pełni funkcje?	48
16. Czym jest świadczenie pieniężne i w jaki sposób spełnia się to świadczenie?	49
17. Na czym polega zasada walutowości?	50
18. Na czym polega zasada nominalizmu?	51
19. Co to jest waloryzacja?	51
20. Na czym polega waloryzacja umowna?	52
21. Na czym polega waloryzacja sądowa?	52
22. Czym są odsetki?	54
23. W jaki sposób ustala się wysokość odsetek?	55
24. Na czym polega zakaz anatocyzmu?	56
25. Kiedy przedawniają się odsetki?	57

5. Naprawienie szkody	58
26. Jakie są przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej?	58
27. Jakie zasady odpowiedzialności można wyróżnić?	58
28. Czym jest związek przyczynowy?	60
29. Co rozumiemy przez szkodę?	61
30. W jaki sposób ustala się wysokość szkody?	63
31. Jakie funkcje pełni odszkodowanie?	64
32. Na czym polega przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub powiększenia szkody?	65
33. Jakie ograniczenia obowiązku naprawienia szkody zostały przewidziane w Kodeksie cywilnym?	66
34. W jaki sposób można naprawić szkodę?	67
35. Jak ustala się wysokość odszkodowania?	68
ROZDZIAŁ III. Wielość podmiotów stosunku zobowiązaniowego	70
1. Zobowiązania solidarne	70
1. Na czym polega solidarność dłużników?	70
2. Jakie są źródła solidarności biernej?	71
3. Jak kształtuje się pozycja prawna współdłużników względem wierzyciela?	72
4. Co to są roszczenia regresowe?	73
5. Na czym polega solidarność wierzycieli?	74
2. Zobowiązania <i>in solidum</i>	75
6. Czym jest zobowiązanie <i>in solidum</i> ?	75
7. Jakie rodzaje zobowiązań <i>in solidum</i> można wyróżnić?	75
3. Zobowiązania podzielne i niepodzielne	76
8. Czym są zobowiązania podzielne?	76
9. Jak kształtuje się sytuacja kilku podmiotów zobowiązanych albo uprawnionych do świadczenia podzielnego?	77
10. Jak kształtuje się sytuacja kilku podmiotów zobowiązanych albo uprawnionych do świadczenia niepodzielnego?	77
ROZDZIAŁ IV. Umowa jako źródło stosunku zobowiązaniowego	79
1. Zagadnienia ogólne związane z umowami	79
1. Co to jest umowa?	79
2. Czym jest umowa adhezyjna?	80
3. Co to jest umowa wzajemna?	81
4. Jakie są konsekwencje wyróżnienia umów wzajemnych?	82
5. Co rozumiemy przez umowy realne i konsensualne?	82
6. Czym się różnią umowy kauzalne od umów abstrakcyjnych?	83
7. Jakie umowy należą do umów losowych?	84

2. Treść umów	84
8. Na czym polega swoboda umów?	84
9. Jaki jest zakres i jakie są granice swobody umów?	85
10. Jakie są konsekwencje przekroczenia granic swobody umów?	86
11. Na czym polega pierwotna niemożliwość świadczenia?	87
12. Czym jest wyzysk?	88
3. Wzorce umów	89
13. Jaką funkcję pełnią wzorce umów?	89
14. Czym jest wzorzec umowy?	90
15. Jaki charakter prawny ma wzorzec umowy?	91
16. Jakie są przesłanki mocy wiążącej wzorca?	92
17. Jaki jest stosunek między wzorcem a umową oraz między wzorcami stosowanymi przez obie strony?	93
18. Jakie są konsekwencje wydania wzorca w czasie trwania stosunku o charakterze ciągłym?	93
4. Umowy konsumenne	94
19. Jakie umowy należą do umów konsumenckich?	94
20. Jakie instytucje służą ochronie konsumenta?	95
21. Czym są niedozwolone postanowienia umowne?	95
22. Kiedy można uznać klauzulę umowną za niedozwoloną?	96
23. Jakie postanowienia umowne zostały zamieszczone w katalogu klauzul z art. 385 ³ k.c.?	97
24. Jakie są konsekwencje uznania klauzuli za niedozwoloną i w jaki sposób dokonuje się kontroli treści umowy w omawianym zakresie?	98
25. Kiedy mamy do czynienia z umową zawieraną poza lokalem przedsiębiorstwa?	100
26. W jaki sposób powinna być zawierana umowa poza lokalem przedsiębiorstwa?	101
27. Kiedy i w jaki sposób konsument może odstąpić od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa?	101
28. Jakie umowy należą do umów zawieranych na odległość?	102
29. Jakie obowiązki ciążyą na przedsiębiorcy zawierającym umowę na odległość?	104
30. Jakie są skutki niewykonania umowy zawartej na odległość przez przedsiębiorcę?	104
31. W jakim terminie konsument może odstąpić od umowy zawartej na odległość?	105
32. Jakie szczególne wymogi przewidziano dla umów dotyczących usług finansowych?	105

5. Zagadnienia szczególne związane z zawieraniem umów	106
33. Co rozumiemy przez pojęcie <i>culpa in contrahendo</i> ?	106
34. Co to jest umowa przedwstępna?	107
35. Jakie są przesłanki ważności umowy przedwstępnej?	108
36. Jakie są konsekwencje niezawarcia umowy przyrzeczonej?	109
37. W jakim terminie przedawniają się roszczenia wynikające z umowy przedwstępnej?	110
38. Jakie są ograniczenia swobody zawierania umów?	110
6. Umowy odnoszące się do osób trzecich	111
39. Kiedy mamy do czynienia z umową o świadczenie na rzecz osoby trzeciej?	111
40. Jakie są skutki zawarcia umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej?	113
41. Co to jest umowa o świadczenie przez osobę trzecią?	113
42. Na czym polega umowa o zwolnienie dłużnika przez osobę trzecią z obowiązku świadczenia?	115
ROZDZIAŁ V. Czyny niedozwolone	116
1. Czyny niedozwolone w ogólności	116
1. Kiedy zachodzi odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego i co to jest czyn niedozwolony?	116
2. Jakie funkcje pełni regulacja dotycząca czynów niedozwolonych?	117
2. Odpowiedzialność za własne czyny	117
3. Czym charakteryzuje się odpowiedzialność za własne czyny?	117
4. Na czym polega bezprawność czynu?	118
5. Jakie okoliczności wyłączają bezprawność?	119
6. Co to jest wina i kto może ją ponieść?	120
7. Jakie są rodzaje winy?	122
8. Na czym polega współsprawstwo i współodpowiedzialność?	123
9. Co to jest wina anonimowa?	124
3. Odpowiedzialność za cudze czyny	124
10. Jakie osoby zobowiązane są do nadzoru?	124
11. Jakie są przesłanki odpowiedzialności osób sprawujących nadzór?	125
12. Kiedy odpowiedzialność ponosi bezpośredni sprawca czynu?	126
4. Odpowiedzialność osób powierzających wykonanie czynności innej osobie	126
13. Jak kształtuje się odpowiedzialność za szkodę, która została wyrządzona przez samodzielnego wykonawcę?	126

14. Jak kształtuje się odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez podwładnego?	127
5. Odpowiedzialność organów władzy publicznej	129
15. Czy państwo ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną w związku z wykonywaniem funkcji władczych?	129
16. Jakie podmioty ponoszą odpowiedzialność?	129
17. Kto może być poszkodowanym?	130
18. Jakie są przesłanki odpowiedzialności?	130
19. Jakie są przesłanki odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną wydaniem aktu normatywnego?	132
20. Jakie są przesłanki odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną wydaniem orzeczenia lub decyzji?	133
21. Jakie są przesłanki odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną niewydaniem orzeczenia lub decyzji?	135
22. Jakie są przesłanki odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną niewydaniem aktu normatywnego?	138
23. Kiedy powstaje obowiązek naprawienia szkody na zasadach słuszności?	138
6. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez zwierzęta i rzeczy	139
24. Jakie podmioty odpowiadają za szkody wyrządzone przez zwierzęta?	139
25. Jakie są zasady odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez zwierzęta?	140
7. Odpowiedzialność za wyrzucenie, spadnięcie lub wylanie przedmiotu	142
26. Jakie są przesłanki odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w następstwie wyrzucenia, wylania lub spadnięcia przedmiotu?	142
27. Na jakich zasadach oparta jest odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną w następstwie wyrzucenia, wylania lub spadnięcia przedmiotu?	142
8. Odpowiedzialność za zawalenie się budowli lub oderwanie się jej części	143
28. Jakie podmioty odpowiadają za szkodę wyrządzoną zawaleniem się budowli lub oderwaniem się jej części?	143
29. Na jakich zasadach opiera się odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zawaleniem się budowli lub oderwaniem się jej części?	143

9. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone w związku z ruchem przedsiębiorstwa i użyciem sił przyrody	144
30. Jakie są przesłanki odpowiedzialności za szkody wyrządzone w związku z ruchem przedsiębiorstwa i użyciem sił przyrody?	144
31. Jakie są przyczyny wyłączające odpowiedzialność z art. 435 § 1 k.c.?	145
10. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone ruchem mechanicznych środków komunikacji	146
32. Jakie osoby ponoszą odpowiedzialność za szkody wyrządzone ruchem mechanicznych środków komunikacji i jakie okoliczności pozwalają na uwolnienie się od tej odpowiedzialności? . . .	146
33. Kiedy dochodzi do uchylenia odpowiedzialności na zasadzie ryzyka za szkody wyrządzone ruchem mechanicznych środków komunikacji?	147
34. Jak kształtują się obowiązkowe ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych?	148
11. Szczególne przypadki naprawienia szkody	149
35. Jakie są przesłanki współodpowiedzialności?	149
36. Jak kształtują się roszczenia regresowe między współodpowiedzialnymi za szkodę?	149
37. Czym charakteryzuje się szkoda na osobie?	150
38. W jaki sposób dochodzi do naprawienia majątkowej szkody polegającej na uszkodzeniu ciała?	151
39. W jaki sposób dochodzi do naprawienia majątkowej szkody na osobie polegającej na śmierci człowieka?	153
40. Czy można naprawić krzywdę?	155
41. Jaki jest stosunek art. 445 k.c. do art. 448 k.c.?	157
42. Na czym polega odpowiedzialność za szkody prenatalne? . . .	158
43. Na czym polega odpowiedzialność za szkody wyrządzone niechcianym urodzeniem?	158
12. Przedawnienie roszczeń z czynów niedozwolonych	160
44. W jakich terminach przedawniają się roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym?	160
13. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez produkt niebezpieczny	162
45. Co to jest produkt niebezpieczny?	162
46. Jakie podmioty ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny?	163
47. Jakie są przesłanki odpowiedzialności za produkt niebezpieczny?	164
48. W jakich terminach przedawniają się roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej przez produkt niebezpieczny?	165

ROZDZIAŁ VI. Bezpodstawne wzbogacenie	166
1. Pojęcie bezpodstawnego wzbogacenia	166
1. Co rozumiemy przez pojęcie „bezpodstawne wzbogacenie”? . .	166
2. Jakie są przesłanki powstania roszczenia o wydanie wzbogacenia?	167
3. Czym charakteryzuje się roszczenie o wydanie wzbogacenia? .	168
2. Nienależne świadczenie	170
4. Czym jest nienależne świadczenie?	170
5. Jakie przypadki nienależnych świadczeń można wyróżnić? . . .	171
6. Kiedy wyłączone jest roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego?	172
7. Na czym polega niegodziwość świadczenia?	173
ROZDZIAŁ VII. Wykonanie zobowiązania	175
1. Ogólne wiadomości o wykonaniu zobowiązania	175
1. Jaki jest charakter prawny wykonania zobowiązania?	175
2. W jaki sposób powinno być wykonywane zobowiązanie?	176
3. Na czym polega zasada <i>pacta sunt servanda</i> ?	176
4. Co rozumiemy przez pojęcie <i>clausula rebus sic stantibus</i> ?	177
5. Kiedy można zastosować środki przewidziane w art. 357 ¹ k.c.?	178
6. Jakie orzeczenie może wydać sąd na podstawie art. 357 ¹ k.c.?	178
7. Co to jest umowna klauzula adaptacyjna?	179
2. Przedmiot wykonania zobowiązania i osoby uczestniczące w wykonaniu zobowiązania	179
8. Jakie podmioty uczestniczą w wykonaniu zobowiązania?	179
9. Co jest przedmiotem wykonania zobowiązania i na czym polega zarachowanie zapłaty?	181
3. Miejsce i czas wykonania zobowiązania	183
10. Jak określa się miejsce wykonania zobowiązania?	183
11. Jak określa się termin spełnienia świadczenia?	184
12. Co rozumiemy przez pojęcie „wymagalność świadczenia”? . . .	185
4. Wykonanie zobowiązań z umów wzajemnych i dowody wykonania zobowiązania	186
13. W jaki sposób powinny być wykonywane świadczenia wzajemne?	186
14. Jakie są dowody spełnienia świadczenia?	187
ROZDZIAŁ VIII. Skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań oraz dodatkowe zastrzeżenia umowne	189
1. Skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania	189
1. Na czym polega odpowiedzialność kontraktowa i kiedy powstaje?	189

2. Czy dłużnik ponosi odpowiedzialność za działania albo zaniechania osób, którym powierzył wykonanie zobowiązania?	192
3. Jak rozkłada się ciężar dowodu przy odpowiedzialności odszkodowawczej <i>ex contractu</i> ?	193
4. Na czym polega niemożliwość świadczenia?	194
5. Jakie są skutki niemożliwości świadczenia nieobjętej odpowiedzialnością dłużnika?	195
6. Jakie są skutki niemożliwości świadczenia objętej odpowiedzialnością dłużnika?	196
7. Co to jest opóźnienie i zwłoka?	198
8. Jakie są następstwa opóźnienia?	198
9. Jakie są konsekwencje zwłoki?	199
10. Jakie są skutki zwłoki w umowach wzajemnych?	200
11. Na czym polega prawo zatrzymania?	201
12. Kiedy występuje zwłoka wierzyciela?	202
2. Dodatkowe zastrzeżenia umowne	203
13. Co rozumiemy przez pojęcie „dodatkowe zastrzeżenia umowne”?	203
14. Czym jest zadatek?	204
15. Jakie konsekwencje powoduje zastrzeżenie zadatku w umowie?	205
16. Na czym polega umowne prawo odstąpienia?	206
17. Jakie są skutki skorzystania z umownego prawa odstąpienia?	207
18. Co to jest odstępné?	207
19. Czym jest kara umowna?	208
20. Czy kara umowna może zostać zmniejszona?	209
21. Co to jest kara ustawowa?	210
ROZDZIAŁ IX. Wygaśnięcie zobowiązania	211
1. Jakie przyczyny wygaśnięcia zobowiązań przewidują przepisy Kodeksu cywilnego?	211
2. W jakich sytuacjach dochodzi do ustania więzi prawnej z zaspokojeniem interesu wierzyciela?	211
3. Kiedy dochodzi do wygaśnięcia zobowiązania bez zaspokojenia interesu wierzyciela?	212
1. Wygaśnięcie zobowiązania związane z zaspokojeniem wierzyciela.	213
4. Kiedy mamy do czynienia ze świadczeniem w miejsce wykonania?	213
5. Na czym polega odnowienie?	214

6. Co to jest potrącenie i na czym polega potrącenie umowne? . . .	217
7. Na czym polega potrącenie ustawowe?	218
8. Kiedy przedmiot świadczenia może zostać złożony do depozytu sądowego?	220
9. Jakie skutki powoduje złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego?	221
2. Wygaśnięcie zobowiązania bez zaspokojenia wierzyciela	223
10. W jaki sposób dochodzi do rozwiązania umowy?	223
11. Na czym polega zwolnienie z długu?	224
ROZDZIAŁ X. Przejście praw i obowiązków ze stosunku zobowiązaniowego	226
1. Jakie instytucje regulują zmiany podmiotów stosunku zobowiązaniowego i czy dopuszczalne jest łączne przeniesienie wierzytelności i długu?	226
1. Zmiana wierzyciela	227
2. Na czym polega przelew wierzytelności?	227
3. Jakie są przesłanki przeniesienia wierzytelności w drodze przelewu?	227
4. Jakie konsekwencje powoduje przelanie wierzytelności?	229
5. Kiedy osoba trzecia może wstąpić w prawa zaspokojonego wierzyciela?	231
6. Jakie są skutki wstąpienia osoby trzeciej w miejsce zaspokojonego wierzyciela?	232
2. Zmiana dłużnika	232
7. Na czym polega przejęcie długu?	232
8. W jaki sposób dług może zostać przejęty?	233
9. W jakiej formie powinna być zawarta umowa o przejęcie długu i jakie są konsekwencje braku zgody na przejęcie długu?	233
10. Co może być przedmiotem umowy o przejęcie długu?	235
11. Jakie uprawnienia przysługują przejemcy?	235
12. Jakie są konsekwencje kumulatywnego przystąpienia do długu?	236
13. Jakie są rodzaje kumulatywnego przystąpienia do długu?	236
ROZDZIAŁ XI. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika	238
1. Ochrona wierzyciela w ogólności.	238
1. Co rozumiemy przez pojęcie „skarga pauliańska”?	238
2. Przesłanki ochrony	239
2. Od jakich przesłanek uzależniona jest ochrona pauliańska?	239
3. Co należy rozumieć jako pokrzywdzenie wierzyciela?	240

4. Kiedy można mówić o korzyści osoby trzeciej z dokonanej przez dłużnika czynności prawnej?	242
3. Zaskarżenie czynności dłużnika	244
5. W jaki sposób wierzyciel może żądać uznania czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do niego?	244
6. Jaki jest skutek orzeczenia względnej bezskuteczności?	245
7. Jakie instytucje podobne do skargi pauliańskiej przewidziano w Kodeksie cywilnym?	247
ROZDZIAŁ XII. Zbieg roszczeń	248
1. Uwagi ogólne	248
1. Kiedy występuje zbieg przepisów, zbieg norm i zbieg roszczeń?	248
2. Jakie są konsekwencje zbiegu roszczeń?	248
2. Reguły dotyczące wybranych zbiegów roszczeń	249
3. Jak jest regulowany zbieg roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia z innymi roszczeniami?	249
4. Jaki jest stosunek roszczeń deliktowych do roszczeń kontraktowych?	250
5. Czy możliwy jest zbieg roszczeń z tytułu odpowiedzialności za produkt niebezpieczny z innymi roszczeniami?	252
6. Czy dochodzi do zbiegu roszczeń w razie naruszenia dóbr osobistych?	252
Część druga	
CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	
ROZDZIAŁ XIII. Umowa sprzedaży	255
1. Podstawowe cechy charakterystyczne umowy sprzedaży	255
1. Jakie są elementy przedmiotowo istotne umowy sprzedaży?	255
2. W jakiej formie zawiera się umowę sprzedaży?	259
3. W jakim trybie można zawrzeć umowę sprzedaży?	260
2. Rękojmia	261
4. Jakich wad dotyczy odpowiedzialność z tytułu rękojmi?	261
5. Jaki jest zakres odpowiedzialności sprzedawcy z tytułu wady rzeczy?	264
6. Jakie są uprawnienia kupującego z tytułu rękojmi?	265
7. Kiedy wygasają uprawnienia kupującego z tytułu rękojmi?	268
8. W jakiej relacji pozostają uprawnienia kupującego z tytułu rękojmi do roszczeń odszkodowawczych za szkodę spowodowaną wadami rzeczy?	269
9. Na czym polega modyfikacja odpowiedzialności z tytułu rękojmi?	270

3. Gwarancja jakości	272
10. Jaki jest charakter prawny gwarancji jakości?	272
11. Jakie są przesłanki odpowiedzialności z tytułu gwarancji?	275
12. Jakie są uprawnienia kupującego z tytułu gwarancji?	276
13. Na czym polega umowne przejęcie obowiązków wykonywania świadczeń gwarancyjnych?	278
4. Szczególne rodzaje sprzedaży	279
14. Co należy rozumieć przez szczególne rodzaje sprzedaży?	279
15. Jakie są cechy charakterystyczne sprzedaży na raty jako szczególnego rodzaju sprzedaży?	282
16. Jaka jest różnica między sprzedażą z zastrzeżeniem własności rzeczy sprzedanej a sprzedażą na próbę?	284
17. Na czym polega sprzedaż z zastrzeżeniem prawa odkupu?	287
18. Na czym polega prawo pierwokupu?	289
ROZDZIAŁ XIV. Umowa zamiany	293
1. Jakie są elementy przedmiotowo istotne umowy zamiany?	293
2. Na czym polega odpowiednie stosowanie do umowy zamiany przepisów o sprzedaży?	294
ROZDZIAŁ XV. Umowa o dzieło	295
1. Jakie są elementy przedmiotowo istotne umowy o dzieło?	295
2. Jak kształtuje się odpowiedzialność za wady dzieła?	298
ROZDZIAŁ XVI. Umowa darowizny	302
1. Jakie jest pojęcie umowy darowizny?	302
2. Na czym polega specyfika formy umowy darowizny?	304
3. Na czym polega osłabienie ochrony obdarowanego?	305
4. Na czym polega złagodzenie odpowiedzialności darczyńcy?	306
5. Na czym polega darowizna połączona z poleceniem?	307
6. Kto i kiedy może odwołać darowiznę?	310
7. W jaki sposób następuje odwołanie darowizny?	314
8. Czy można rozwiązać umowę darowizny?	316
ROZDZIAŁ XVII. Renta i dożywocie	318
1. Jaki jest charakter prawny i elementy przedmiotowo istotne umowy renty?	318
2. Jak się przedawniają roszczenia z umowy renty?	319
3. Kiedy wygasa prawo do renty?	320
4. Jakie są zasady zmiany wysokości renty?	321

5. Jaki charakter prawny ma umowa o dożywocie?	322
6. Na czym polega szczególna ochrona interesów dożywotnika? .	325
7. Kiedy następuje zmiana treści dożywocia?	326
8. Kiedy następuje rozwiązanie umowy o dożywocie?	328
9. Jakie są przesłanki uznania umowy o dożywocie za bezskuteczną?	329
ROZDZIAŁ XVIII. Umowa najmu i dzierżawy	331
1. Jakie są cechy charakterystyczne umowy najmu z uwzględnieniem obowiązków wynajmującego i najemcy? . . .	331
2. Jakie są obowiązki stron umowy najmu?	333
3. Jakie są skutki zbycia rzeczy najętej?	338
4. Kiedy następuje zakończenie najmu?	339
5. Jakie są cechy charakterystyczne najmu lokali mieszkalnych? .	340
6. Czym się charakteryzuje umowa dzierżawy?	346
7. Na czym polega specyfika dzierżawy nieruchomości rolnej? . .	349
Rozdział XIX. Użyczenie	351
1. Jakie są treść i charakter prawny umowy użyczenia?	351
2. Kiedy ustaje użyczenie?	353
ROZDZIAŁ XX. Umowa pożyczki i umowa kredytu	354
1. Co to są czynności prawne kredytowe i jaka jest konstrukcja umowy pożyczki?	354
2. Co to jest depozyt nieprawidłowy (<i>depositum irregulare</i>)?	356
3. Jakie są cechy charakterystyczne umowy kredytu?	358
ROZDZIAŁ XXI. Umowa rachunku bankowego i poręczenie	360
1. Jakie są rodzaje rachunków bankowych?	360
2. Jakie są przesłanki konstrukcji umowy rachunku bankowego?	361
3. Jakie są cechy konstrukcyjne poręczenia?	364
ROZDZIAŁ XXII. Umowa ubezpieczenia	368
1. Jakie są cechy charakterystyczne ubezpieczeń gospodarczych?	368
2. Jakie są obowiązki stron umowy ubezpieczenia?	371
3. Jak się przedawniają roszczenia z umowy ubezpieczenia?	375
ROZDZIAŁ XXIII. Umowa leasingu	377
1. Czym się charakteryzuje leasing?	377
2. Czym charakteryzuje się leasing z tzw. opcją wykupu?	380
3. Kiedy dochodzi do zakończenia leasingu?	380

ROZDZIAŁ XXIV. Umowa zlecenia	382
1. Jakie są podstawowe elementy konstrukcyjne w umowie zlecenia?	382
2. Jakie są obowiązki stron umowy zlecenia?	383
3. Co rozumiemy przez przypadek prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia (<i>negotiorum gestio</i>)?	386
ROZDZIAŁ XXV. Umowy: agencyjna, komisu i spółki cywilnej	388
1. Jaka jest istota umowy agencyjnej?	388
2. Jakie są obowiązki stron umowy agencyjnej?	390
3. Jakie są istotne elementy umowy komisu?	393
4. Czym się charakteryzuje spółka cywilna?	396
5. Czym się charakteryzuje odpowiedzialność współników spółki cywilnej?	399
6. Czy możliwie jest zawarcie umowy spółki cywilnej z udziałem małżonka?	400
7. Kiedy może nastąpić zakończenie stosunku prawnego spółki cywilnej?	401
ROZDZIAŁ XXVI. Przechowanie i odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady	403
1. Czym się charakteryzuje umowa przechowania?	403
2. Jak należy określić osobę utrzymującą zarobkowo hotel lub podobny zakład i czym się charakteryzuje odpowiedzialność tych podmiotów?	406
ROZDZIAŁ XXVII. Uгода	409
1. Jak należy rozumieć ugodę w rozumieniu Kodeksu cywilnego?	409
2. Czym się charakteryzuje ugoda sądowa?	411
ROZDZIAŁ XXVIII. Przyrzeczenie publiczne	412
1. Dlaczego przyrzeczenie publiczne jest źródłem stosunku zobowiązaniowego?	412
2. Co to jest przyrzeczenie nagrody konkursowej?	413
ROZDZIAŁ XXIX. Przekaz i papiery wartościowe	415
1. Jaka jest konstrukcja przekazu?	415
2. Co rozumiemy przez pojęcie „papier wartościowy”?	
Jakie są jego cechy i systematyka?	417
3. Jakie są elementy istotne i podstawowe rodzaje weksla i czeku?	420

Część trzecia

SPADKI

ROZDZIAŁ XXX. Ogólne pojęcia, zasady i funkcje prawa spadkowego	423
1. Co reguluje prawo spadkowe?	423
2. Co oznaczają pojęcia: dziedziczenie, otwarcie i powołanie do spadku oraz nabycie spadku?	429
3. Co to jest niegodność dziedziczenia?	432
ROZDZIAŁ XXXI. Dziedziczenie ustawowe	436
1. Jaka jest kolejność dziedziczenia ustawowego i jakie są grupy spadkobierców ustawowych?	436
2. Czym się charakteryzuje dziedziczenie ustawowe gospodarstw rolnych i wkładu gruntowego w rolniczej spółdzielni produkcyjnej?	441
3. Na czym polegają szczególne uprawnienia dziadków spadkodawcy?	444
ROZDZIAŁ XXXII. Dziedziczenie testamentowe	446
1. Co oznacza swoboda testowania i jakie są jej ograniczenia?	446
2. Jak należy zdefiniować testament?	448
3. Jakie są formy i rodzaje testamentów?	452
4. W jaki sposób można odwołać testament?	458
5. Co oznacza <i>favor testamenti</i> ?	459
6. Na czym polega podstawienie i przyrost?	460
7. Czym się charakteryzuje zapis testamentowy i polecenie?	462
8. Kim jest wykonawca testamentu, jakie ma uprawnienia i obowiązki?	466
9. Kiedy testament jest nieważny?	468
ROZDZIAŁ XXXIII. Zachowek	471
1. Co oznacza prawo do zachowku?	471
2. Co oznacza wydziedziczenie?	475
ROZDZIAŁ XXXIV. Nabycie spadku przez spadkobiercę	477
1. Jak należy rozumieć przyjęcie i odrzucenie spadku?	477
2. Co to jest transmisja?	482
3. Jakie skutki prawne wywołuje stwierdzenie nabycia spadku?	482
4. Co oznacza ochrona dziedziczenia?	487
5. Jak kształtuje się odpowiedzialność spadkobierców za długi spadkowe?	488

ROZDZIAŁ XXXV. Wspólność majątku spadkowego i dział spadku . .	494
1. Jaki jest szczególny skutek dziedziczenia spadku przez kilku spadkobierców?	494
2. Jakie są ogólne zasady działu spadku?	496
3. Czym się charakteryzuje umowny dział spadku?	500
4. Jakie są podstawowe reguły sądowego działu spadku?	501
5. Na czym polega zaliczenie darowizn i (od 23 października 2011 r.) zapisów windykacyjnych na schedę spadkową?	503
ROZDZIAŁ XXXVI. Umowy dotyczące spadku	506
1. Jakie są cechy charakterystyczne umowy o zrzeczenie się dziedziczenia?	506
2. Na czym polega umowa o zbycie spadku lub udziału w spadku?	507
Literatura	509